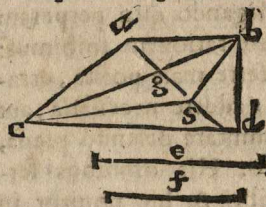

mis verbis delendis. Quæ si in eadem Pag. sint, nihil apposuius, si in alia vel proximè sequente vel etiam longius petita numerum pag. sic sciamus quanta sit litura & facile finem inueniemus. In addendis autem sufficet post illa quatuor adiecisse verba proximè antecedentia cum nota A: nam verborum series tota ascripta est, sin autem commutare paucula velis, sufficit præcedentibus verbis adnotatis ponere L idest lege verba quæ vis legi, & post P idest pro adde quæ verba commutari vis. Demum sed vis addere loco deletorum appositis prius delendis ex prima regula L. idest interponere (scilicet post verba quæ scripsisti ante D. verba illa descripta vt in secunda regula: palam enim est quod Quarta regula composita est ex Prima & secunda quod si in delendis pauca sint verba quæ omnia hic posita sint frustra erit addere notam V.

Pulcherrima intentio est, quæ duo complectitur, vnum immortalibus commune scientiam rerum, alterum mortalibus, mutationem, in qua voluptas omnis nostra constituta est. Triplex vero cum sit dicendi, & pertinet ad grammaticos & Poëtas, persuadendi ad Dialecticos & Rhetores, de quibus locupletissimè scripsere Cicero libros duos. Quintilianus breuiter, & Aristoteles in Analectis, & rerum vel quæ fieri possunt vt artes singulæ, aut sciri vt contemplatiuorum. At de duabus primis non laboro, quod nil æternum nedum diuinum continent: quanquam nil æternum huiusmodi sit aut esse possit, quod in materia contineantur, velut libri, ipsa tamen scientia æterna est: Quapropter vsus tantum erit: & dicendi aut persuadendi quis tam amens, vt quicquam horum immortalia indigere credat. Æterna tamen est inuentio rerum & à Deo profluens. Vnde Deum sapientium 1. sapientiæ fontem & Æternitatem ac immensitatem tum bonitatem appellamus idest horum omnium fontem. Verum cum inuentio medij etiam ad contemplatiuas disciplinas referatur, erit & eius aliqua vtilitas scire enim vtile aliquid dicimus: cum sit perfectio ipsa animi: At medij inuentio ad persuasionem pertinet. Appello autem persuasionem scientiam veram etiam demonstrationem, non solum quod demonstratio non excludat persuasionem, sed fortuita, sed etiam quia nostra hæc scientia persuasio sit & non omnino certa: At verò vt dici alias Dialectica non tantum complectitur regulas eas generales quæ ab Aristotele propofita sunt, sed etiam proprias, quibus inuentio hæc inseruit, sed & à fine resolutionem requirit, vt non multum inuentio contemplatiui & factiui generis inter se differant. Quarta verò impedimenta in singulis non est vt dicam. Primum est à multitudine. Secundum à superfluis. Tertium est ab vsu inuentorum, sub quo ordine contineantur. Quartum à consuetudine eorum, qui inuentis vti debent. Quintum

à demonstratione quod eiusmodi talia sint nec vlla alia. Sextum à peritia artis, ingenio & amore veritatis discantis, ac patientia laboris, & vt non sit sophista. Ergo cum habuerimus hominem & sublata fuerint impedimenta, coniecturam de medio quærere oportet: ea in contemplatiuis faciliior est quàm in opificiis aut naturalibus. Tria enim sunt genera factiui: eius quod à natura fit: & contemplatiui, hoc simplex est & secundum quantitatem requirit. Primum etiam propriam, velut vt triangulus tres habeat angulos duobus rectis æqualis sufficit scire, quod extrinsecus sit æqualis oppositis: quod autem ex equa & asinulus, quod temperatura proxima sit, & amor ineundi ex eo, & tempora gestationis vteri proxima. Quod autem ex ferro & chalcanto æs aut ex Auripygmento & hydrargyrio Aurum, quod ignis possit aliquid generare, quod illa possint perfecte misceri, quod conueniant ad illius generationem electio, quæ addenda vltra quantitates, modus, tempus, hæc autem multa plura sunt illis. Et hæc ad experimentum primum, nam si supponatur licebit aliquanto breuis rem cognoscere. Iuuat ergo pariratione in hoc genere vt coniecturam, atque huic saltem vtilis erit tradita à Rhetoribus.

At non videtur coniecturale genus ad huiusmodi vtile, cum sit de probabilibus: verum vt ad necessaria redeam, optimum est in his quærere, vt separemus quæ non sunt propria, & sine quibus tam esse potest quàm non esse, & illa abducere. Coniectura autem alia est rei, alia causæ. Et enim propinquitas est indicium & coniectura rei. Sed ad demonstrationem reuertor, sit simul incognitum, quod proposito quouis quadrilatero rectilineo pura

ABCD & diuiso ab angulo ad angulum per lineam CB vt sit BCD in proportionem data E ad F dico quod si dicatur

AD erit proportio DG ad GA vt E ad F si non sit HG ad GA vt E ad F igitur BHG ad ABG & CHG ad CAG vt HG. ad GA quare totius BCH ad ABC vt E ad F, at fuit BCD ad ABC vt E ad F, ex assumpto igitur BCD & BCH sunt æquales partes totæ. Hic inuenimus simul quod est & demonstrationem. At si sciamus per mensuras & pondera, quod ita sit vt Archimedes facilis erit intentio. Ergo medium in hoc est diuisio ex eodem, BC enim diuidit ABC. bifariam & ideo omnes trigoni qui sunt super eandem partem, erunt vè bases vt etiam super alteram, & ideo erunt proportionales similes atque totum ad totum vt partes lineæ ex hoc reuertere ad assumptum.

Dico postmodum quod proportio BCD ad ABD non est vt BC ad AD quia talis esset vbi altitudines essent æquales, sed cum

I 3 hoc